

אם אמר ליה מוכר ללוקח: שדה אני מוכר לך לבר מאילני, חוץ מאילנות.

רואים אנו, אי אית ליה אילני אם יש בשדה סוגי אילנות כגון זיתים ותאנים ותפוחים ושאר סוגי אילנות הנקראים אילנות, אנו אומרים שמכר לו את השדה לבר מאילני, חוץ מהאילנות, שהרי הוציאם מכלל השדה ושיירם לעצמו.

אבל אי אית ליה דיקלי אם יש בשדה רק דקלים, ואין בו שאר סוגי אילנות, ודאי התכוין למכור את השדה — לבר מדיקלי, בלא הדקלים, ואף על פי שבסתם לא קוראים לדקלים אילנות אלא רגילים היו לקרוא להם דקלים מחמת חשיבותם, ומחמת שהיו רוב האילנות שלהם דקלים, מכל מקום, כיון שאין כאן שאר אילנות אלא דקלים, מה שאמר המוכר שמשיר אילנות, ודאי כוונתו על הדקלים.

וכן אי אית ליה גופני אם יש בשדה רק גפנים — אף על פי שבסתם אין שמם אילנות, מכל מקום, כיון שיש רק גפנים בשדה, והמוכר אמר שמוכר את השדה חוץ מהאילנות שבה, ודאי כוונתו לגפנים, ומכר את השדה לבר מגופני, חוץ מהגפנים.

ואם יש בשדה אילני וגופני גם שאר אילנות וגם גפנים — מכר את השדה לבר מאילני, חוץ משאר אילנות, אבל את הגפנים לא שייר לעצמו, כיון שבסתם אין שמם אילנות.

וכן אם יש בשדה אילני ודיקלי גם שאר

מקום הראוי לדקלים אני מוכר לך — לית ליה דיקלי, אין לו ללוקח זכות לקבלת דקלים, ולכן אם אין בשדה דקלים המקח לא בטל, כיון שרק שדה יפה החזיא לדיקלי הראוי לגדל לדקלים, קאמר ליה, אמר לו המוכר שמוכר לו.

ואם היו דקלים בשדה, ודאי שכלולים במכירה, ומה שאמר המוכר שמוכר קרקע הראויה לגדל דקלים, הכוונה, שמכר לו קרקע עם דקלים הטעונים בהרבה פירות.

אם אמר ליה המוכר ללוקח: אני מוכר לך את השדה לבר מדיקלא פלניא, חוץ מדקל פלוני — חזינן, רואים, אי דיקלא טבא הוא, אם אותו דקל הוא בטיב בינוני, שמגדל קצת פירות — אנו אומרים ששיירי שייריה, שייר המוכר לעצמו את אותו דקל, שכוונתו ליהנות ממקצת פירות שדהו, והלוקח קנה את שאר הדקלים בכלל השדה שקנה.

אבל אי דיקלא בישא הוא אם אותו דקל ששייר לעצמו הוא דקל רע, שאנשים קוראים לו "דקל רע", כגון שאינו מגדל פירות בשיעור קב(18), — אנו מפרשים כוונתו, כי מה ששייר לעצמו דקל זה, כוונתו שאפילו דקל זה שהוא רע שייר לעצמו, כל שכן הנך כל שכן שאר הדקלים הטובים ממנו שייר לעצמו.

אבל דקלים הגרועים מהדקל הרע שציין, נכללו במכירת השדה, שכוונתו היתה רק לשייר את הדקלים הטובים מהדקל שציין ואף את הדקל הרע שציין, אבל לא את הגרועים ממנו.

18. שאם הוא מגדל קב פירות, אנשים לא קוראים לו דקל רע, כמבואר לעיל כו א, שדקל